

ÁLLAMI ERDÉSZETI SZERVEZET – SZEMÉLYZET

Az uradalmi erdészeti szervezetnél már ismertettük, hogy a füzéri erdőrendezőség és a füzérkomlói erdőgondnokság a Vilyipusztán székelő uradalmi erdőigazgatóság irányítása alá tartozott. Az erdők államosításakor az erdőrendezőség megszűnt, az erdőgondnokság megmaradt, de neve és felettes szervének megnevezése többször változott.

A földreform végrehajtásával kapcsolatos rendelet visszaállította az erdészeti igazgatásban is az 1938 előtti állapotot, így a radványi uradalom ismét a miskolci erdőigazgatóság irányítása alá került. Ennek alapján a „Magyar Államerdészet részéről ALBERTI JÁNOS miniszteri tanácsos, a birtokos képviselőjében SCHUDICH NÁNDOR urad. főerdőtanácsos, erdőrendező, BUCHALLA JENŐ erdőtanácsos, a füzérkomlói erdőgondnokság vezetője ... a Magyar Állam tulajdonába veszi gróf Károlyi István dr. hitbizományi tulajdonát” – olvashatjuk az 1945. június 23-án lezárt jegyzőkönyvben. Alkalmazottaival együtt átvették a füzérkomlói erdőgondnokságot, ami ettől kezdve **ÁLLAMI ERDŐHIVATAL FÜZÉRKOMLÓS** néven szerepelt. Alkalmazottai 1946 januárban: BUCHALLA JENŐ erdőhivatal vezető, SCHUDICH NÁNDOR felügyeleti tiszt, JÓZSA S. MIKLÓS erdőmérnök.

Erdőőrök és erdőkerülők: BALOGH ANDRÁS, BEDŐ SÁNDOR, BOHÓCZKI IMRE, GÖNCZI SÁNDOR, HORVÁTH JENŐ, KABABIK BÉLA, KABABIK JÁNOS, KENYHERC MIKLÓS, LACZKÓ ANDRÁS, MADÁK ANDRÁS, OROSZ T. ANDRÁS, PILVEIN CIPRIÁN, PILVEIN ISTVÁN.

A kormány rendelete alapján 1946. május 1-jén megkezdte működését a Magyar Állam Erdőgazdasági Üzemek – MÁLLERD –, aminek Miskolcon erdőigazgatósága, Füzérkomlósan erdőgondnoksága volt. Ennek neve: **M. Áll. Erdőgazdasági Üzemek Erdőgondnoksága Füzérkomlós**. Alkalmazottai 1947. május 21-én:

BUCHALLA JENŐ főerdőtanácsos, erdőgondnok, VARGA BÉLA erdőmérnök, BALOGH ANDRÁS, FARKAS T. JÁNOS, FORRAI JÁNOS, GÖNCZI SÁNDOR, KENYHERC MIKLÓS, LACZKÓ ANDRÁS, MADÁK ANDRÁS, PILVEIN CIPRIÁN, PILVEIN ISTVÁN erdőőrök, erdőkerülők, RÁCZ SÁNDOR vadászati felügyelő, HORVÁTH JENŐ vadőr, BEDŐ SÁNDOR rakodókezelő.

A kormány rendelete alapján 1949. április 1-i hatállyal a MÁLLERD erdőigazgatóságait nemzeti vállalatokká szervezték. Az szervezet neve: **SÁTORALJAÚJHELYI ERDŐGAZDASÁGI N. V. FÜZÉRKOMLÓSI ERDŐGONDNOKSÁGA**.

A Nép gazdasági Tanács határozata alapján 1950. augusztus 1-től a nemzeti vállalatokból erdőgazdaságokat, az erdőgondnokságokból üzemegységeket alakítottak. Az új szervezet **Sátoraljaújhelyi Állami Erdőgazdaság füzérkomlói üzemegysége**.

1953. április 1-jén az üzemegységeket erdészet néven összevonták, így a szervezet: **Sátoraljaújhelyi Állami Erdőgazdaság Erdészete Füzérkomlós**.

Alkalmazottai 1954 decemberében: SZEBÉNYI LÁSZLÓ erdészettervező, BALOGH MIKLÓS, BELKÓ FERENC, HEGEDÜS GYULA, KABABIK GYULA, LACZKÓ ANDRÁS, VASZLAVIK MIKLÓS területvezető erdészek, HORVÁTH JENŐ vadász, PILVEIN ISTVÁN rakodókezelő, LACZKÓ MIKLÓS fogatbrigád-vezető, CSEMA BÉLA könyvelő, KÁDAS DEZSŐ bérelszámoló.

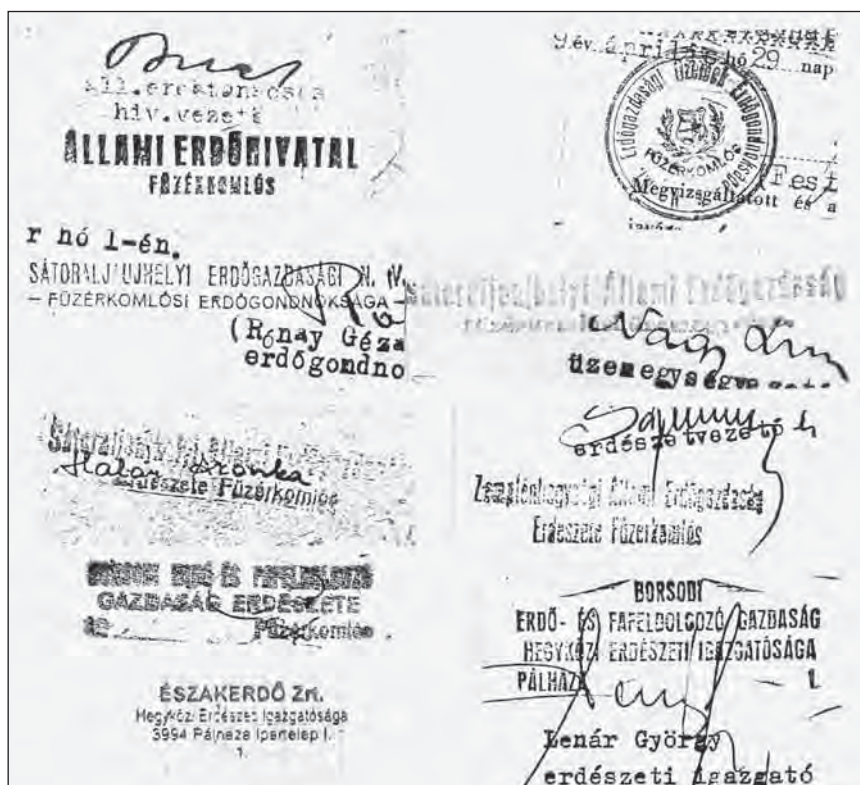
1955. április 1-jén a Sátoraljaújhelyi és Hernádvölgyi Állami Erdőgazdaságokat összevonták, az erdészetek változatlanul megmaradtak. Az új szervezet: **Zemplénhegységi Állami Erdőgazdaság Erdészete Füzérkomlós**. Műszaki alkalmazottai 1961. december 1-jén: SZEBÉNYI LÁSZLÓ erdészettervező, LÁNG GYULA, SÁPI MIHÁLY műszaki vezetők, BALOGH

MIKLÓS, BELKÓ FERENC, CZÓK JÓZSEF, KABABIK GYULA, LACZKÓ ANDRÁS, PÁSZTOR JÓZSEF, VASZLAVIK MIKLÓS kerületvezető erdészek, HORVÁTH JENŐ vadász, LACZKÓ MIKLÓS fogatbrigád-vezető, HEGEDÜS GYULA, IMRICSKÓ JÓZSEF rakodókezelő.

A tsz. erdők elkülönítése miatt lecsökkent területű vilyipusztai erdészetet 1968. március 31-én megszüntették. A Hársas-, Korom-, Mátyás-hegy állami erdeit a füzérkomlói erdészet kapta, így területe 3675 ha-ra növekedett.

1970. január 1-jén a Zemplénihegységi és a Keletbükki Állami Erdőgazdaságokat Miskolc székhellyel összevonták. Az új szervezet: **Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Füzérkomlói Erdészet**. Műszaki dolgozói 1970. január 1-jén: CSUCSKA ISTVÁN erdészetvezető, SÁPI MIHÁLY és SZABÓ JÁNOSNÉ OSZLÁNCZY EMŐKE műszaki vezetők, BALOGH MIKLÓS, BELKÓ FERENC, CZÓK JÓZSEF, KABABIK GYULA, KOVÁCS MIKLÓS, LACZKÓ ANDRÁS, MESTER ANDRÁS, PÁSZTOR JÓZSEF, VASZLAVIK MIKLÓS erdészek, HORVÁTH JENŐ vadász, RIBÁK BÉLA rakodókezelő.

A megszüntetett füzérkomlói erdészetnek a kemencepataki erdészethez csatolásával jött létre 1981. január 1-jével a **Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Hegyközi Erdészete**, majd újabb összevonásokkal 1984. január 1-től a **Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Hegyközi Erdészeti Igazgatósága**. A rendszerváltást követően 1993-tól az **Észak-magyarországi Erdőgazdasági Részvénytársaság Hegyközi Erdészeti Igazgatósága** gazdálkodik a Hegyköz állami erdeiben.

Erdészeti szervezetek

Az állami erdőgazdálkodó szervek felsorolása teljes, de a személyeket csak egyes időpontokban tudtuk pontosítani. Legalább az ő nevüket őrizzük meg az utókornak és azt, hogy a füzérkomlói erdőhivatal, erdőgondnokság, üzemegység, erdészet vezetői:

1945-1947	Buchalla Jenő
1948-1949	Festő Szabó László
1949-1950	Rónay Géza
1950-1953	Nagy László
1953-1963	Szebényi László
1964-1965	Sápi Mihály
1965-1967	Kababik Béla
1967-1980	Csucska István

a hegyközi erdészet, erdészeti igazgatóság vezetői:

1981-1984	Bánszegi József
1984-2003	Lenár György
2003-	Buday Péter

A korabeli viszonyok szemléltetésére emlékezzünk néhány jellemző eseményre is. 1946-ban a füzérkomlói erdészek is beléptek a **Magyar Erdészek Országos Szabad Szakszervezetébe**. Tagdíjukat a Miskolci Csoportnak fizették, az infláció miatt az alábbiak szerint:

Időpont	BUCHALLA JENŐ	LACZKÓ ANDRÁS	HORVÁTH JENŐ
május 25.	1 úrm. tűzifa	1 úrm. tűzifa	1 úrm. tűzifa
június 1. hét	1000 milpengő	800 milpengő	700 milpengő
június 2. hét	1900 milpengő	1000 milpengő	900 milpengő
augusztus hóra	2,40 Ft	1,30 Ft	1,30 Ft

Sok évszázados hagyomány volt, hogy az erdészeti dolgozók a kevés fizetés mellett természetbeni bérként tűzifát és illetményföldet kaptak. A rendelkezés szerint 1946-ban pl. az erdőgondnoknak 48 úrm. tűzifa és 17 hold föld, az erdészeknek 24 úrm. tűzifa és 3 hold föld járt. A szakszervezet nem értett egyet ekkora megkülönböztetéssel, ezért úgy határoztak, hogy az erdőmérnöknek 4, az erdőőröknek 2 hold „természetbeni föld osztható ki, míg ezen felüli ... földmennyiség közösségben kezelendő”. Nem tettek különbséget a föld művelési ága között, de kikötötték, hogy aki többet kapott, annak holdanként legalább 80 kg búza árát „a közösség javára bérlet címen” be kell fizetni.

A földreform ismertetésénél már érintettük, hogy a községi földigénylő bizottságok önkényesen igénybe vették és kiosztották az erdészeti illetményföldeket, réteket, „így a személyzetnek csak a sovány ... vadlegelők jutottak ...” olvashatjuk „a füzérkomlói állami erdőgondnokság alkalmazottai” 1946. augusztus 16-i panaszos levelében. Azért fordultak a szakszervezethez, mert a községi FIB által igénybe nem vett területet mind kiosztották a személyzetnek. Ez több volt az engedélyezetttnél, így bérletet kellett fizetni érte, de „ezen területekről ... egyik alkalmazott sem tudja egyetlen tehenét sem kiteletetni”.

Föld hiányában az illetményföldet soha nem tudták biztosítani. A MÁLLERD elrendelte, ha a föld természetben nem adható ki, akkor „a megfelelő váltságösszeget fizesse ki”. Egy erdész azonban évi 336 forintot kaphatott a 3 hold föld váltságaként, így fél hold földdel is megelégedtek, ha azt a sátoraljaújhegyi erdészethelyi erdészethelyi adták ki.

Régi juttatás volt az erdészek egyenruhája és szolgálati fegyvere. A fegyvereket 1945-ben elvették, a felső vezetés pedig hosszú ideig nem nézte jó szemmel a zöld egyenruhát, és fegyvert csak egy-két, politikailag megbízható erdész kaphatott. Szűkmarkú volt a kormányzat az erdészek fizetésénél is. 1948-ban 230-310, 1949-ben 460-600, 1954-ben 900-950 Ft volt az erdészek havi bére.

Jelentős változás következett be, amikor a kormány 40/1957. sz. rendelete és az Országos Erdészeti Főigazgató 12/1958. sz. utasítása szabályozta az erdészek jogait és kötelességeit. Erdész az lehet, aki előírt szakképzettség mellett rendelkezik erkölcsi bizonyítvánnyal, hatósági orvosi igazolással és „megfelel a fegyvertartási engedély kiadására vonatkozóan meghatározott feltételeknek”. 1959. január 2-án a füzérkomlói erdészek is letették a hatósági közegnek minősítő esküt, levizsgáztak az ERDÉSZEK SZOLGÁLATI SZABÁLYZAT-ából, megkapták az egyenruhát, a szolgálati fegyvert és 1961-ben 1 400-1 600 Ft volt a havi átlagfizetés.

A személyzeti kérdéseknél külön is figyelmet érdemel, hogy helyben, esetenként családon belül oldották meg a szakember utánpótlást. 1945-ben a személyzet 77 %-a szakképesítés nélküli erdőkerülő volt, de 1963-ig valamennyien letették a szakvizsgát. A nyugdíjazottakat is helyből pótolták, a rátermett, tanulni vágyó fiatalokból szakmunkás-hosszító-erdész-erdésztechnikus lett. Éveket, évtizedeket töltöttek ugyanabban a kerületben. Ismertek minden fát, cserjét, újulatot, vadat, virágot, sziklát és ez is hozzájárult sikereikhez.

Erdészek – vadászok a 70-es években

Schudich Nándor

1955 január 12-én hunyt el Schudich Nándor erdőmérnök, az Állami Erdőrendezési Intézet sátoraljaújhelyi kirendeltségének „Szocialista Munkáért Erdeméremmel” kitüntetett vezető főmérnöke. Erdőgazdaságunk értékes, kiváló szaktudású, és a munkáján utolsó lehelletéig fáradozó dolgozóját vesztette el benne.

Füzéren született 1887 november 1-én, erdészcsaládból. Középkisiskoláit Eperjesen végezte, s 1905-ben ott is érettségizett. Apja és nagyapja hatalmas erdőbirtokokat kezelt, s a diák Schudich Nándor fiatalon megismerte az erdők jelentőségét és szépségét. A nyári szünetekben örömmel csatlakozott édesapja erdészeti munkatársaihoz, élvezettel járta velük együtt az erdőket és résztvett az erdőbecslési és egyéb erdészeti munkákban.

Ilyen körülmények után választotta élete hivatásául az erdészeti pályát. 1905 őszén került Selmecbányára a Bányászati és Erdészeti Főiskola erdőmérnöki szakosztályára hallgatónak. Igen szorgalmasan tanult, ösztöndíjas hallgató volt; tanulmányait 1909-ben fejezte be.

Egyéves katonai szolgálat után erdészeti szolgálatát a besztercei erdőigazgatóságon 1910 őszén kezdte meg. Munkáját már gyakornoki éve alatt a sokoldalúság jellemzi: az építési osztályon fűrésztelepeket mért fel, erdei vasutakat és lakóházakat tervezett, vágásterületeket jelölt ki.

Az erdészeti államvizsgát 1912 őszén tette le Budapesten, s egy évig — továbbra is az építési osztályon dolgozva — erdei vasutak részletes építési terveit készítette.

1913 őszén a borgói alsó erdőgondnokság vezetését bízták rá és ebben a munkakörben egyéb munkái mellett helyreállította a Beszterce folyónak az áradások által megrongált partvédő műveit és színtezte az árvízmagasságokat.

Az első világháború alatt 1914 augusztusától 1919 márciusáig kellett katonai szolgálatot teljesítenie. Ezt követően — mivel özvegy édesanyjáról és hat testvéréről is gondoskodnia kellett — a füzérradványi uradalomban az erdőrendezői állást foglalta el Füzéren. Élete javarészt itt töltötte ebben a munkakörben egészen a felszabadulásig. A közel három évtized alatt nagylátókört kívánó munkáját igen eredményesen végezte: 24 ezer kataszteri hold erdőt teljesen felmért a háromszögeléstől kezdve, új üzemterveket készített a területre, rendezte a kataszteri és telekkönyvi viszonyokat, nyilvántartotta a változásokat, elintézte a 24 km hosszú hegyközi erdei vasút kisajátítási problémáit. Evente összeállította a favágási terveket s mindezekon kívül az egész erdőbirtokon mintegy 150 km erdei utat tervezett. A világháborúban megviselt egészségi állapota ellenére nagy akaraterővel is eredményesen látta el fáradságos munkafeladatát. Mind ő, mind a hozzá beosztott fiatalabb erdőmérnökök túlfeszített munkát végeztek. Munkatársai a munkabírását, alaposágát és szorgalmát elismerték és tisztelték. Korábbi fiatalabb munkatársai hosszú évekkel később is hálával felt. köszönő sorokkal keresték fel, mert annak alapján állták meg helyüket, amit Schudich Nándornál tanultak és tapasztaltak. Kiváló munkája elismeréséül főmérnök, erdőtanácsos, majd főerdőtanácsos lett, de mindig szerény és szorgalmas maradt, aki nemcsak fáradhatatlanul dolgozott, hanem fiatalabb munkatársait is megbecsülte, nevelte és oktatta.

A második világháború alatt és a felszabadulás idején is családjával együtt Füzéren maradt.

Rá várt a feladat, hogy a felszabadulást követően a falusi dolgozóknak az erdőben munkalehetőséget, a városnak pedig tűzifát biztosítson. Azonnal felvette a kapcsolatot a megyei és városi vezetőkkel, s megbízást kapott a hegyközi erdei vasút helyreállítására, a munka megindítására, a lakosság és az üzemek tűzifával való ellátására, valamint az erdők állapotának javítására. Mindezt úgy tudta végrehajtani, hogy a környék falusi lakossága nemcsak tisztelte, hanem szerette is.

A földbirtokreform rendelkezéseit az általa kezelt erdőkre nézve saját maga hajtotta végre.

1946 tavaszán a hegyközi területen kívül is jelentős terület felelőse lett, mint felügyeleti tiszt. A nagy terület bejárása gyakran megkívánta tőle a napi 30—40 km gyaloglást, s két évi megfeszített munka után 1948-ban súlyos beteg lett. Felgyógyulása után — teljes felépüléséig — irodai beosztásban dolgozott.

1950-ben megbízták a nátorlajújhelyi erdőrendezőség megszervezésével és vezetésével, s már ugyanebben az évben — 63 éves korában — személyesen háromszögelt Háromhuta község határában, s fiatal munkatársait oktatta, tanította 40 év alatt szerzett tapasztalatai alapján. Munkájának köszönhető, hogy 1954 végén a munkaterületére eső közel 100 ezer hold erdő üzemtervei több mint 90 százalékban elkészültek. Munkája pontos volt, mind geodéziai, mind szoros értelemben vett erdészeti, mind pénzügyi téren. Kirendeltsége dolgozói részére a munkaterületet személyesen készítette mindig elő, s hogy a követelményeknél többet tudjon adni, nemcsak saját maga tanult állandóan, hanem munkatársai szakmai továbbképzését is nagy gonddal szervezte meg minden télen. Eredményeit nem főnöki szigorúsággal, hanem személyes példamutatással, a munka megszerettetésével érte el. Politikailag képezte saját magát is és ügyelt arra, hogy munkatársai is képezzék magukat.

Munkássága nemcsak üzemi vonatkozású volt, mert foglalkozott a Hegyköz flórájával, a hegyközi kopárok erdősítésének problémájával, s szoros kapcsolatot tartott a botanikusokkal.

Utolsó beosztásában öt évig dolgozott. Odaadó munkáját bizonyítja, hogy az Állami Erdőrendezési Intézet még 1954-ben előterjesztette kormánykitüntetésre. A „Szocialista Munkáért Érdemérem” kitüntetést már csak özvegy felesége vehette át.

Az Állami Erdőrendezési Intézet Schudich Nándort saját halottjának tekintette. Halálával nagy veszteség érte az Erdőrendezési Intézetet és az egész magyar erdőgazdálkodást. Élete a haladószellemű szakember élete volt, aki példamutatással, fáradhatatlan munkával és nevelésével olyan érdemeket szerzett, amelyek révén továbbra is köztünk él.

Buchalla Jenő

(Az ERDŐ, 1955. 4. 7:297-298.)

Buchalla Jenő

1892—1975

Szomorú szívvel fogadtuk és közöljük a hírt, hogy Buchalla Jenő ny. erdőrendezési felügyelő, aranydiplomás erdőmérnök augusztus 1-én meghalt.

A Szabolcs megyei Nyíradonyban erdőcsaládból született, 1892. július 13-án. Erdőmérnöki oklevelét a selmecbányai akadémián 1914-ben szerezte meg. Három éven át napidíjas, majd gyakornok, s 1917—19 között a feketevági erdőgondnokság vezetője. 1919 májusában a Károlyi erdőbirtokra került, ahol előbb a füzéri erdőrendezőszékhelyen dolgozott, majd 1920-tól 1945-ig a füzérkomlói erdőgondnokságot vezette.

Mint uradalmi főerdőmérnök, majd erdőtanácsos a jó szakmai munkája mellett kitűnt szerény modorával, emberséges magatartásával, s beosztott dolgozói körében nagy szereletnek, megbecsülésnek örvendett, amiben további működése során is mindvégig része volt.

A felszabadulás után is tovább vezette a füzérkomlói erdőgondnokságot. Sátorajjhely tűzifaellátásának érdekében végzett munkáját annak idején a helyi sajtó is méltatta.

Szép eredményeket ért el a háborús túlhasználatok következtében maradt üres vázterületek felújításában és az első fásítások munkájában.

1947-től három éven át a sátorajjhelyi erdőgondnokság vezetője volt, majd a sátorajjhelyi erdőgazdaság központjában erdőművelési vonalon dolgozott. Itt különösen a közbirtokossági rontott erdők átalakításánál végzett eredményes munkát.

Az erdőrendezési felügyelői szervezetet 1954-ben hozták létre, s gazdag tapasztalataira, szakmai hozzáértésére való tekintettel ő kapta azt a megtisztelő megbízatást, hogy ellenőrizze az üzemterv szerinti erdőgazdálkodást.

Már pályakezdése óta szerelmese volt a természetes felújításoknak, s ezen a téren még magánuradalmi működése alatt is szép eredményeket ért el.

Nyugodtság, kiegyensúlyozottság jellemezte. A szája sarkából elmaradhatatlan cigaretta füstjén keresztül derűsen, baráti szavakkal adta át tapasztalatait, nagy szakmai tudását fiatal munkatársainak. Mint erdőrendezési felügyelő — 51 évi aktív munka után — 1965. október 15-én vonult nyugalomba.

Hosszú, nem látványos, de annál munkásabb működése során háromszor részesült az Erdészeti Kiváló Dolgozója kitüntetésben, s egész élete során munkatársal, barátai, ismerősei tiszteletben és szeretetben.

T. L.

(Borsodi Fagazdasági Híradó, 1975. 1:11)

A nekrológ írója Tóth László

A fénykép a munkakönyv tulajdonosának névaláírásával ellátandó, ezenkívül a munkakönyv ez oldal alsó részén is aláírandó.

A munkakönyv birtokosának aláírása:

Beáta Andrási

Utánnomás tilos!

ILLETEK

A kiállítási szám: *114/1948.*

MUNKAKÖNYV

András Andrási né. Lackó Andrást

Személyleírás:

Családi és utónév: *András Andrási né. Lackó Andrást*

Születési hely (község, város, járás, vármegye, ország): *Füzess*

Születési év, hónap, nap: *1900. aug. 16.*

Családi állapot: *szolgt.*

Atyja neve: *Lackó Andrást*

Anyja születési (lesztkori) neve: *Lackó Anna*

Termet: *magas*

Arca alakja és különösebb ismertetőjelei: *szól.*

Haj színe (az esetleges kopaszság): *szól.*

Bajusa színe és alakja: *—*

Szakáll színe és alakja: *—*

Szemek színe, alakja és esetleges hibája: *szól.*

Orr alakja és esetleges ismertetőjelei: *szól.*

Száj alakja: *szól.*

A testen látható, esetleg a beszéden és hangon észlelhető

különös, ismertetőjelek: *—*

A munkakönyv kiállításának alapjául szolgáló okmányok

megjelölése: *—*

Kiadta: *1948. márc. 25. én.*

András

P. H.

*A népi demokrácia létezéséért, hogy végülis a székely nép, az új gazdasági renddel és a székely nép Magyar Államát ismét megépítse. Úgy gondoljuk, hogy a székely népnek az új gazdasági renddel való megismerésére és megvalósítására az ország minden részén ki kell tartani a népi demokrácia létezéséért és megvalósításáért.

(A Magyar Demokrácia Pártjának propagandafeladatai)

A Központi Országfiasítási Tömegmozgalmi Bizottság az 1949. évi

TÖLGYMAKKGYŰJTÉSI VERSENYBEN

kitejtett eredményes működéséért

Lackó András

ELISMERÉSÉT ÉS KÖSZÖNETÉT

tejesíti ki, mert teljesítette a 5 éves terv programjával hozzájárult az 5 éves terv országfiasítási feladatainak megvalósításához

Budapest, 1950. évi február 10.

Dombó István
Család-Munkács (Tömegmozgalmi Bizottság)

Molnár Péter
az Országfiasítási Bizottság elnöke

Gyulovány Péter
Magyar Demokrácia Pártjának elnöke

